

Tilinpäätös 2018

Kaupunginhallitus 25.3.2019

Kaupunginvaltuusto 10.6.2019

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus	3
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
Kaupunginjohtajan katsaus	3
Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
Yleinen taloudellinen kehitys	7
Turun talousalueen kehitys ja kaupungin kannalta tärkeät hankkeet	7
Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	8
Olennaiset poikkeamat käyttötalousarvioon	9
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
Kaupungin henkilöstö	10
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	10
Ympäristötekijät	11
Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	11
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	12
Tilikauden tuloksen muodostuminen	12
Toiminnan rahoitus	14
Rahoitusasema ja sen muutokset	16
Kokonaistulot ja –menot	19
Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	20
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	20
Konsernin toiminnan ohjaus	20
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	21
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	22
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	23
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	27
Tilikauden tuloksen käsittely	27
Talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
Talousarvion toteutuminen	29
Tavoitteiden toteutuminen	30
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	
Käyttötalouden toteutuminen	
Toimielimien informaatio sivut	33
Hallintopalvelut	45
Sosiaali- ja terveystaloudet	81
Sivistyspalvelut	109
Tekniset palvelut	130
Tilalaitos	158
Vesihuoltolaitos	160
Käyttötalous yhteensä - taulukot	163
Investointiosan toteutuminen	177
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	195
Investointien toteutuminen	196
Rahoitusosan toteutuminen	197
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	198

Tilinpäätöslaskelmat	203
Tuloslaskelma	204
Rahoituslaskelma	205
Tase	206
Konsernilaskelmat	208
 Tilinpäätöksen liitetiedot	 213
 Eriytetyt tilinpäätökset	 232
Vesihuoltolaitoksen taseyksikkö	233
Hulevesitoiminnan laskennallinen eriytys	
Tilalaitoksen taseyksikkö	243
 Allekirjoitukset ja merkinnät	 250
 Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	 251
 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	 252

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen talouden kasvu jatkui vahvana vuonna 2018. Bruttokansantuote kasvoi ennakkotietojen mukaan 2,7 %. Työllisyys kasvoi poikkeuksellisen voimakkaasti.

Julkisen talouden tila on kohentunut viime vuosien ripeän talouskasvun ja työllisyyden parantumisen seurauksena. Julkinen talous on kuitenkin edelleen alijäämäinen.

Suomen talouden ennustetaan kasvavan myös vuosina 2019 – 2021, mutta kasvun arvioidaan vaimentuvan. Maailmantalouden hidastuminen heikentää Suomessakin kasvunäkymiä. Merkillä pantavaa on myös se, että maailmantaloutta koskevissa arvioissa tuodaan säännönmukaisesti esille epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että kasvu jää selvästi ennustettua hitaammaksi.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2018 koko maassa 9,7 %, joka on 1,5 % vähemmän kuin vuosi sitten. Varsinais-Suomessa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2018 lopussa 9,5 % (1,5 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuosi sitten).

Lounais-Suomessa elettiin vuonna 2018 vahvan talouskasvun aikaa. Kasvun kärkinä olivat auto- ja meriteollisuus, mutta useat muutkin alat olivat vahvassa kasvussa. Vuoden loppupuolella yleistyivät arviot, että Lounais-Suomessakin siirrytään kiihtyvän kasvun vaiheesta tasaisempaan kasvuun. Lähitulevaisuuden näkymät ovat kuitenkin edelleen positiiviset.

Myös Naantalin kehitys on ollut myönteistä. Työttömyys aleni myös viime vuonna. Joulukuun 2018 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Naantalissa 7,7, % (0,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuosi sitten). Myös pitkäaikaistyöttömien sekä nuorten ja yli-50-vuotiaiden työttömien määrät laskivat.

Asuntorakentaminen oli vilkasta. Vuonna 2018 valmistui 193 asuntoa. Vuonna 2019 valmistuu todennäköisesti noin 150 asuntoa.

Kaupungin väkiluku kasvoi 69 hengellä vuonna 2018. Väkiluvun kasvu jäi ennakoitua vähäisemmäksi ennen kaikkea sen vuoksi, että syntyneiden määrä oli vuonna 2018 poikkeuksellisen alhainen. Vuosina 2015 – 2018 väkiluvun kasvua on ollut yhteensä 367 henkeä. Vuosina 2011 – 2014 kasvu oli yhteensä 64 henkeä. Naantalin kaupunki on vuosina 2015 – 2018 ollut vahva muuttovoittokunta. Kuntien välisen muuttoliikkeen nettovoitto oli vuosina 2015 – 2018 yhteensä 496 henkeä. Nelivuotiskaudella 2011 – 2014 muuttovoitto oli vain 50 henkeä.

Naantalin keskusta-alueen rakentaminen oli hyvässä vauhdissa viime vuoden lopussa. Vuoden alussa alkoi ensimmäisen kerrostalon rakentaminen uudelle alueelle. Syksyllä aloitettiin kahden kerrostalon rakentaminen kaupungin luovuttamalle tontille. Pientalotonttien kysyntä oli vilkasta.

Kaupunki jatkoi määrätietoisesti maankäytön suunnittelua ja uusien asemakaavojen valmistelua. Strategisesti tärkeiden asuntomessualueen asemakaavan ja Soinistentien alueen / Soinisten pientaloalueen asemakaavamuutoksen valmistelu oli pitkällä vuoden lopussa. Lisäksi valmisteltavana olivat mm. seuraavat tärkeät asemakaavahankkeet: Ruonan yhdystien asemakaava, Rymättylän tien eteläpuolisen asuinalueen ja Luonnonmaan perhetalon asemakaava ja Kailon asemakaavamuutos.

Vuoden 2018 aikana tehtiin useita tärkeitä maakauppoja ja ostettiin yhteensä noin 53 hehtaarin maa-alueet. Ostetut maa-alueet sijoituivat mm. Luonnonmaalle Matalahden pohjoispuolelle (yht. 35,4 ha), Luonnonmaalle Kukolanvainion eteläpuolelle (14,4 ha) ja Manner-Naantaliin Humalistoon (2,9 ha).

Osuuskunta Suomen Asuntomessut päätti huhtikuussa 2018, että Naantalissa järjestetään vuoden 2022 asuntomessut. Kaupunki osti yksityisiltä maanomistajilta tarvittavat maa-alueet asuntomessualueen ja sen pohjoispuolelle kaavoitettavien muiden asuntoalueiden rakentamista varten. Asuntomessuhankkeen valmistelu eteni monin tavoin. Asuntomessualueen asemakaavaa ja Matalahden kunnostustöiden urakkahankintaa valmisteltiin, tehtiin yhteistyösopimukset Suomen Asuntomessujen ja kaupungin välille sekä nimettiin asuntomessutoimikunta ja asuntomessujen työryhmät. Syksyllä valittu asuntomessujen projektipäällikkö on aloittanut valmistelutyön.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa kaupungille uuden strategian. Kaupunkistrategia 2022 sisältää kunnianhimoisia tavoitteita ja kärkihankkeita Naantalın kehittämiseksi. Kaupunkistrategian toimeenpanon varmistaminen edellyttää vahvaa kytkentää strategian tulevaisuuslinjausten ja käytännön työn välille. Tämä kytkentä tehdään siten, että strategiset linjat konkretisoidaan kiinteäksi osaksi talousarvion valmistelua, hyväksymistä, toteuttamista ja seuranta.

Kuntaliiton helmikuussa 2019 julkistamien ennakkotietojen mukaan tulos oli vuonna 2018 negatiivinen 196:ssa eli peräti noin kahdessa kolmasosassa kunnista. Vuotta aiemmin negatiivisen tuloksen teki 55 kuntaa. Vuosi 2017 olikin poikkeuksellisen hyvä kuntatalouden kannalta. Naantalın tilikauden tulos vuonna 2018 oli + 4,0 miljoonaa euroa. Alkuperäisen talousarvion mukaan tilikauden tulos oli + 0,3 miljoonaa euroa.

Keskeisiä eroja alkuperäisen talousarvion ja tilinpäätöksen välillä ovat seuraavat tekijät:

- Toimintatuotot ylittyivät 1,8 miljoonaa euroa
- Toimintamenot ylittyivät 1,5 miljoonaa euroa
- Verotulot ylittyivät 3,3 miljoonaa euroa
- Valtionosuudet ylittyivät 0,1 miljoonaa euroa
- Rahoituserien nettotulo ylittyi 0,2 miljoonaa euroa
- Poistot ylittyivät 0,3 miljoonaa euroa.

Henkilöstömenot ylittyivät 0,3 miljoonaa euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Palkkojen ja palkkioiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon olivat seuraavat:

- hallintopalvelujen alitus oli 108 000 euroa
- sosiaali- ja terveystalveluiden ylitys oli 297 000 euroa
- sivistystalveluiden ylitys oli 569 000 euroa
- teknisissä talveluiden (pl. taseyksiköt) ylitys oli 59 000 euroa (taseyksiköiden poikkeamat olivat vähäisiä).

Toimialojen toimintakatteet toteutuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna seuraavasti:

- Hallintopalvelut, 1,3 miljoonaa euroa parempi
- Sosiaali- ja terveystalvelut, 0,7 miljoonaa heikompi
- Sivistystalvelut, 0,4 miljoonaa heikompi
- Tekniset talvelut, 0,1 miljoonaa parempi (pl. taseyksiköt)
- Tilalaitoksen taseyksikkö, 0,2 miljoonaa heikompi
- Vesihuollon taseyksikkö, 0,3 miljoonaa parempi.

Pääomamenot olivat alkuperäisessä talousarviossa 11,1 miljoonaa euroa ja toteutuma 11,5 miljoonaa euroa.

Korollisten lainojen määrä oli vuoden lopussa noin 20,6 miljoonaa euroa. Edelliseen tilinpäätökseen verrattuna lainamäärä aleni noin 2,1 miljoonaa euroa. Velkamäärä 31.12.2018 oli asukasta kohti 1 072 euroa, mikä alittaa huomattavasti kuntien keskiarvon (ennakkotieto 3 051 euroa).

Kaupunkikonsernin taloudellinen kehitys on viime vuosina ollut myönteistä sekä emokaupungin että konserni yhteensä-tasolla, näin siitäkkin huolimatta, että konserniin kuuluvat tytäryhteisöjen lisäksi myös kuntayhtymät suhteellisella osuudellaan. Konsernitunnusluvut ovat 2015 - 2017 kehittyneet suotuisasti verrattuna maan keskiarvoihin ja vuonna 2018 kehitys jatkui.

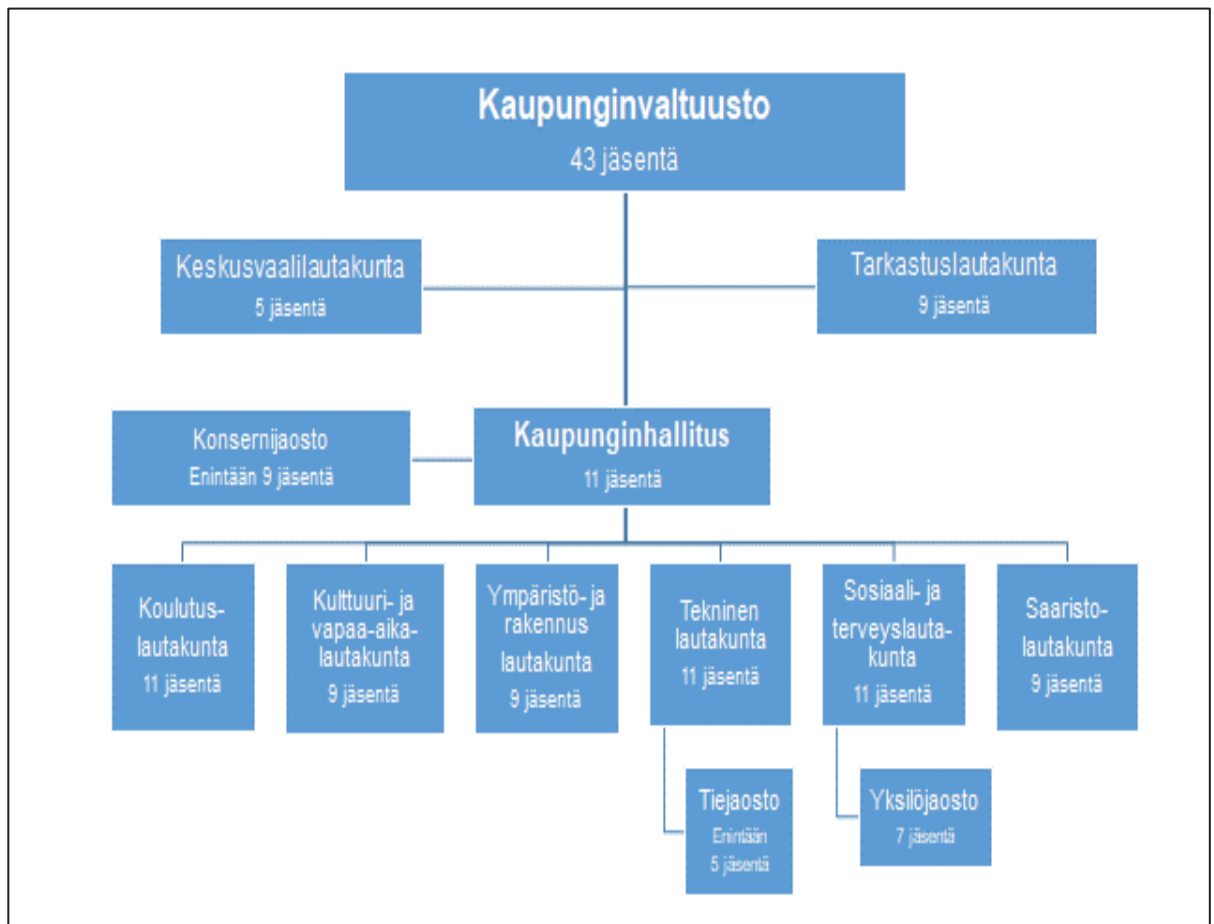
Vuoden 2018 tilinpäätös oli hyvä. Myös toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin. Esitän lämpimät kiitokset henkilöstölle, esimiehille ja luottamushenkilöjohdolle hyvin tehdystä työstä.

Vuoden 2018 kokemusten ja alueen yleisen kehityksen perusteella Naantalin kaupungilla on hyvät menestymisen mahdollisuudet tulevaisuudessa. Naantali voi lisätä edelleen vetovoimaansa asuin- ja yrityskaupunkina sekä laadukkaiden peruspalveluiden tuottajana.

Naantalilla on taloudelliset mahdollisuudet panostaa merkittäviin kehitysinvestointeihin ja huolehtia siitä, että kaupunki toteuttaa vuoteen 2030 saakka ulottuvan palveluverkkosuunnitelman mukaisesti jo lähivuosina merkittäviä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen uudis- ja peruskorjaushankkeita. Näiden investointien avulla Naantali voi tarjota lapsille, opettajille ja muulle henkilökunnalle terveellisiä ja tulevaisuuden tarpeita hyvin palvelevia ja muuntautuvia oppimisympäristöjä.

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2018 luottamustoimielinorganisaatio on ohessa kuvattu 5.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön mukaisena.

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous on kasvanut vahvasti viime vuosina. Myös työllisyys on kasvanut voimakkaasti.

Suomen talouden kasvun arvioidaan jatkuvan mutta vaimentuvan lähivuosina.

Kuntatalouden tulevaa kehitystä ja liikkuma-alaa arvioitaessa on otettava huomioon, että julkinen talous on edelleen alijäämäinen. Tämän vuoksi on mahdollista, että valtio toteuttaa myös lähivuosina sellaisia julkista talouden tasapainoa edistäviä toimenpiteitä, jotka kiristävät kuntataloutta.

Turun talousalueen kehitys ja kaupungin kannalta tärkeät hankkeet

Alueelliset kehitysnäkymät syksy 2018 –raportin mukaan Varsinais-Suomen kasvunäkymät tulevina vuosina ovat monilla keskeisillä toimialoilla paremmat kuin maassa keskimäärin.

Alueen teknologiateollisuuden kasvun arvioidaan ylittävän jatkossa muun maan kasvun. Tämä johtuu siitä, että Turun telakan suurimmat kasvun vuodet ovat edessä vuoden 2018 loppupuolelta lähtien. Teknologiateollisuuden kehitysnäkymiä vahvistaisi entisestään Valmet Automotiven Saloon suunnitteleman sähköautojen akkuja valmistavan tehtaan toteutuminen. Tehtaan arvioitu henkilöstötarve on 300 henkilöä.

Rakentamisen suhdannenäkymien arvioidaan heikkenevän lähitulevaisuudessa, mutta Varsinais-Suomen näkymät ovat edelleen myönteiset.

Kaupungin edunvalvonnan kannalta tärkein julkinen kehitysinvestointi on Turun kehätien E18 parantamishanke. Kehätien huono välityskyky on selkeä pullonkaula elinkeinoelämän kehitykselle, Naantalın ja Turun satamien liikenteelle ja turvalliselle henkilöliikenteelle. Lounaisrannikon satamien läpi kulkee neljännes koko maan ja 90 % Suomen ja muun Skandinavian välisistä merikuljetuksista.

Olenneiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Alkuperäisen talousarvion toimintakate oli – 94,3 miljoonaa euroa ja toteutunut toimintakate oli – 94,0 miljoonaa euroa eli noin 330 000 euroa talousarviota pienempi. Toimintakatteeseen vaikuttavat varsinaisen toiminnan tulot ja menot eli mukana eivät ole verorahoitus (= verotulot ja valtionosuudet), rahoituserät eivätkä poistot.

Toimintakatteen muutoksen keskeiset tekijät verrattuna alkuperäiseen talousarvioon

- toimintatuotot ylittyivät 1,8 miljoonaa euroa (myyntituotot +0,6 milj. eur, maksutuotot +0,2 milj. eur, tuet ja avustukset +0,2 milj. eur, muut toimintatuotot (lähinnä omaisuuden luovutustuotot) +0,7 milj. eur)
- toimintamenot ylittyivät 1,5 milj. eur (henkilöstömenot yli 0,3 milj. eur, palveluostot yli 0,6 milj. eur, aineet ja tarvikkeet yli 0,2 milj. eur, avustukset ali 0,02 milj. eur, muut toimintamenot yli 0,4 milj. eur).

Henkilöstömenot ylittyivät 0,3 miljoonaa euroa alkuperäisen talousarvion kokonaisarvion - tulosalueittain voi esiintyä isojaakin heilahteluja. Lomapalkkavarauksen vuosimuutos oli yhteensä 77 371 euroa menoja lisäävä. Kuntajaoston ohjeen mukaan virka- ja työehtosopimusten mukainen ns. "tuloksellisuuteen perustuva kertaerä" (maksettu tammikuussa 2019) oli kirjattava vuoden 2018 menoksi, määrä oli 326 326 euroa. Käytännössä kertaerän kirjaaminen vuoteen 2018 johti kokonaisarvion ylittymiseen.

Alkuperäisen talousarvion tilikauden tulos oli 0,3 miljoonaa euroa plussalla. Lopullinen toteutuma on 4,0 miljoonaa euroa plussalla. Keskeiset toteutumista selittävät tekijät edellä kuvatun toimintakatteen muutosten lisäksi ovat seuraavat

- verotulot toteutuivat 3,3 miljoonaa euroa yli talousarvion.

Tuloveroennusteen sisällä kunnallisvero toteutui noin 2,1 miljoonaa euroa ja yhteisövero noin 1,1 miljoonaa euroa yli ennusteen arvion. Tuloveron ja yhteisöveron tilitysten kasvu painottui tilivuoden tilityksiin. Voimakkaan eläketulon kasvun vuoksi kaupungin jako-osuus tuloverojen tilityksissä on kehittynyt maan keskiarvoa paremmin.

Yhteisöveron tilikauden jako-osuus oli merkittävästi yli ennusteen, vaikka sitä alennettiin kesken tilikauden.

- valtionosuudet toteutuivat 0,1 milj. eur yli talousarvion.
- rahoituserien nettototeutuma 0,2 milj. eur yli talousarvion (positiivinen toteutuma)
- poistot 0,3 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat.

Tilinpäätökseen sisältyy runsaan miljoonan suuruiset saatavat yritykseltä, jolle tilivuonna on hyväksytty yrityssaneerausohjelma. Saatavilla on kiinnitysvakuus.

Kaupungilla on edelleen vireillä korvausvaatimus jäähallitoimittajan konkurssipesältä. Tästä on aiemmin saatu jako-osan ennakkona noin 55 000 euroa. Todennäköisesti ei merkittäviä suorituksia ole enää odotettavissa.

Hallintopalvelujen toimintakate oli 1,3 miljoonaa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa, suurimpana tekijänä muiden toimintatuottojen nousu (pääosin omaisuuden luovutustulojen kasvusta johtuen) talousarvion 5,5 miljoonasta eurosta tilinpäätöksen 6,2 miljoonaan euroon. Henkilöstömenot jäivät 229 000 euroa ja palveluostot jäivät 264 000 euroa alle alkuperäisen talousarvion.

Sosiaali- ja terveystalvelujen toimintakate oli 0,7 miljoonaa talousarviota heikompi. Tulot ylittivät 0,4 milj. euroa ja menot ylittyivät 1,1 miljoonaa euroa. Suurin menolisäys kohdistui os- topalveluihin, 0,6 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon menot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Sivistyspalvelujen toimintakate heikkeni 0,4 miljoonaa euroa alkuperäisestä talousarviosta. Tuotot ylittivät 0,2 milj. euroa ja menot 0,6 milj. euroa. Henkilöstömenot ylittivät 0,6 ja ostopalvelut 0,2 milj. euroa. Tukimenot alittuivat 0,3 milj. euroa.

Teknisten palvelujen (pl. taseyksiköt) toimintakate oli 0,1 milj. euroa parempi kuin talousarviossa.

Tilalaitoksen toimintakate heikkeni talousarviosta 0,2 milj. euroa ja Vesihuollon parani 0,3 milj. euroa.

Rahoitusta kevensi yhteensä 1,1 miljoonalla eurolla Turun Seudun Energiatuotanto Oy:n pääomanpalautus ja Kiinteistö Oy Naantalin Opintien lainojen takaisinmaksu (eivät talousarviossa). Liittymismaksujen (= talousarviossa "Muut maksuvalmiuden muutokset") kassavirta ylitti arvion noin 450 000 eurolla.

Olennaiset poikkeamat käyttötalousarvioon

Toimintakertomuksen osana on selvitys sitovien määrärahojen toteutumisesta. Koosteen määrärahoissa on otettu huomioon valtuuston hyväksymät TA-muutokset sekä muut, täytäntöönpanomääräyksiin tai talousarvion sisältöön perustuvat muutokset. Samaan selvitykseen on koottu myös tuloarvioiden toteutuminen. Mikäli määrärahan muutos ei ole riittänyt kattamaan lopullista toteutumista, on ylityksiä käsitelty valtuuston kokouksessa 4.2.2019. Tämän käsittelyn jälkeen on toteutumisvertailussa ylityksiä yhteensä 264 574,24 euroa. Tästä summasta kohdistuu investointiosan määrärahaan "Maanosto" 190 619,33 euroa ja käyttötalousalueeseen "Omaisuuksien luovutusvoitto tai – tappio" 47 813,30 euroa. Selvitys määrärahojen toteutumisesta ja käsittelemättömistä ylityksistä on tilinpäätöksen liitteessä "Yhteen-veto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta".

Käsittelemättömät ylitykset esitetään hyväksyttäväksi tilinpäätöksen osana.

Toimielinten selvitykset toiminnan sisällöstä ja tavoitteiden toteutumisesta ovat tulosaluekohtaisessa toteutumisvertailussa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin kuusi viimeisintä tilinpäätöstä ovat olleet ylijäämäisiä. Velkamäärä on laskenut merkittävästi ja on selvästi pienempi kuin kunnissa keskimäärin.

Kuntaliiton 13.2.2019 julkistamien ennakkotietojen mukaan tulos painui vuonna 2018 negatiiviseksi 196:ssa eli peräti noin kahdessa kolmasosassa kunnista, kun vuotta aiemmin miinusmerkkisiä tuloksia oli 55 kunnassa.

Kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2018 oli 19,00 % eli sama kuin 2017. Kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin 2017.

Valtionosuuksien nettomäärä laski edellisestä vuodesta noin 1,7 miljoonaa euroa. Siihen sisältyvä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (= Naantalissa valtionosuutta vähentävä) kasvoi 0,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin kyky huolehtia talouden tasapainosta ja toteuttaa suunnitellut investoinnit ilman merkittävää velkamäärän kasvua oli 2018 hyvä. Myös toiminta- ja taloussuunnitelman 2019 – 2022 mukaan kaupungilla on mahdollisuudet toteuttaa mittavat, noin 54 miljoonan euron suuriset bruttoinvestoinnit siten, että velkamäärän lisäys pysyy kohtuullisena.

Tilinpäätöstä valmisteltaessa varmistui, että sosiaali- ja terveystalouden ja maakuntauudistus siirtyy tulevalle eduskuntakaudelle.

Kaupungin henkilöstö

Henkilöstökertomuksen mukaan kaupungissa työskenteli vuoden 2018 lopussa yhteensä 970 (968) vakituista viran- tai toimenhaltijaa. Määräaikaista henkilökuntaa oli 251 (2017 tarkistettu luku 248). Vakanssien määrät 31.12.2018 olivat talousarvion 2019 mukaan seuraavat: virkoja 316, toimia 682 ja tuntipalkkaisia 57, yhteensä 1 055.

Henkilöstöasioita tarkastellaan yksityiskohtaisemmin henkilöstökertomuksessa.

Henkilöstömenojen kokonaismäärä laski vuosina 2014 – 2017. Vuonna 2018 menojen määrä kääntyi kasvuun henkilöstön määrän lisääntymisen ja virka- ja työehtosopimusten mukaisten korotusten vuoksi. Työn vaativuuden arviointiin (TVA) liittyviä palkkamuutoksia ei tehty 2018.

Vuoden 2018 tuloslaskelman mukaiset palkat ja palkkiot olivat 41,7 milj. eur (40,6 milj. eur). Luku kattaa myös taseyksiköt. Menolajin kasvussa on mukana tammikuussa maksettu kertaerä, jonka määrä oli yhteensä 326 326 euroa.

Henkilöstömenot, milj. euroa (käyttötalous) ja muutos-%

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
46,6	49,7	51,7	53,4	54,6	53,5	52,6	51,7	50,7	52,4
	6,6	4,0	3,3	2,2	-1,9	-1,7	-1,6	-2,0	3,3

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupungin jako-osuus vuoden 2018 yhteisöveron tilityksiä varten nousi yli 26 % vuodesta 2017. Tilivuoden aikana kävi ilmi, että Tilastokeskus käsitteli jako-osuuden perustevuoden 2016 tiedot uudelleen. Tämä johti siihen, että kaupungin jako-osuutta alennettiin kesken vuotta ja lopulliseksi kasvuksi jäi 18,6 %. Tällainen ilmiö (kesken vuotta tapahtuva muutos) muodostaa täysin uuden riskin verotulojen arviointiin ja seurantaan. Jako-osuuden vuosivaihtelu on sidoksissa muutaman suuren yrityksen tuloksenteko- ja veronmaksukykyyn ja näissä tekijöissä voi esiintyä voimakasta vaihtelua.

Verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen viiveen vuoksi mahdolliset nousut ja laskut näissä tekijöissä (verotulot ja valtionosuuden tasaus) voivat osua samoille vuosille.

Kaupungin velkamäärä on merkittävästi pienempi kuin kunnissa keskimäärin. Kaupungin kororiskiä ei voida pitää kovin suurena kaupungin taloudellinen kantokyky huomioon ottaen, vaikka voimassaolevan investointisuunnitelman rahoitustarve ylittää merkittävästi poistorahoituksen tason.

Tiedossa ei ole sellaisia vahinkoriskejä, jotka poikkeaisivat noin 20 000 asukkaan kuntien tavanomaisesta tilanteesta.

Kaupungin saataviin sisältyy 1,1 miljoonan euron erääntyneet saatavat, joille on kiinnitysvaakuus. Kyseinen yritys on hyväksytty yrityssaneeraukseen.

Ansiotulojen myönteisen kasvun johdosta kaupungin kunnallisverotettavan tulon kehitys on koko maan keskiarvon yläpuolella. Pitemmällä aikavälillä tähän on vaikuttanut erityisesti eläkeläisten määrän kasvu ja eläketulon taso. Parina viime vuonna myös palkkatuloa saaneiden määrän lukumäärän kääntymisen nousuun on vaikuttanut tähän myönteisesti.

Ikääntyneiden määrän kasvu näkyy hoito- ja vanhuspalvelutarpeen voimakkaana kasvuna ja edellyttää jatkuvasti merkittäviä lisävoimavaroja. Ammattitaitoisen henkilöstön saanti tulee jatkuvasti olemaan suuri haaste.

Ympäristötekijät

Kaupunki ei seuraa kirjanpidossa ympäristökuluja tai -tuottoja erikseen vaan ne sisältyvät toiminnoittain menoihin ja tuloihin.

Kaupungin osallistuminen ylikunnallisiin ympäristöhankkeisiin on selostettu ympäristösuoje-lun tulosalueella.

Naantalin alueella kiinteistöjen jätehuollon järjestää Lounais-Suomen Jätehuolto Oy.

Kaupunki ostaa kunnalliseen viemäriin päätyvien jätevesien puhdistuspalvelut Turun Seudun Puhdistamo Oy:ltä ollen samalla yhtiön osakkaana.

Kaupungilla on hoidossaan entinen Isosuon kaatopaikka. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa on voimassa, yhdessä muiden kaatopaikkaomistajakuntien kanssa, sopimus, jonka mukaan yhtiö kerää kaatopaikkojen jälkihoitoon tarvittavat varat ja kunnat tekevät näistä va-roista pakollisen varauksen tulevaa käyttöä varten. Pakollisesta varauksesta on selvitys liite-tiedoissa.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n ja Salon Kaukolämpö Oy:n perustama energiayhtiö Lou-navoima Oy rakennuttaa Salon Korvenmäkeen ekovoimalaitoksen, jossa lounaissuomalais-ten kierrätyskelvoton jäte hyödynnetään lähienergiaksi asukkaille ja yrityksille. Ekovoimalai-tos korvaa perusenergian tuotannossa fossiilisia polttoaineita, mikä tekee energiasta aiem-paa ympäristöystävällisempää. Laitos on tarkoitus saada toimintavalmiiksi kesäkuussa 2021.

Turun Seudun Energiatuotanto Oy, jossa kaupunki on osakkaana, on rakennuttanut uuden monipolttoainevoimalan, jonka käyttöönotto tapahtui loppuvuodesta 2017. Uuden voimalan yksi tavoite on lisätä uusiutuvan energian käyttöä.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan organisointi

Sisäistä valvontaa suoritetaan johtamiskäytäntöjen osana, jolloin johto seuraa esimerkiksi määrärahojen käyttöä, erilaisten rakentamis- ja muiden suunnitelmien laadintaa ja päätösten toimeenpanoa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei tilikauden aikana ole raportoitu merkittäviä puutteita.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Toiminnan ja talousarvion toteutumista valvotaan osavuosisiraporttien avulla, joita laadittiin kolme (4 ja 8 kk toimialajohtajareportit lautakunnille ja kaupunginhallitukselle ja puolivuosisira-portti edellisten lisäksi myös valtuustolle). Lisäksi toimialojen johtoryhmät ovat suorittaneet omaehtoista seuranta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Voimassaolevan vakuutus sopimuksen osana on edellytetty, että sopimuskauden aikana teh-dään yhteistyönä kaupungin riskianalyysejä ja sen päivytystä. Tätä tullaan edellyttämään myös 2019 kilpailutuksessa. Riskianalyysin tavoitteena ei ole projektiluontoinen työ vaan saada ris-kianalyysin päivittäminen osaksi kunkin toimialan ja yksikön vuosirutiinia sekä päivittää arviot aina merkittävän toimintaympäristön muutoksen perusteella. 2018 ei toteutettu laajaa projek-tiluonteista selvitystä resurssisyydestä ja seuraava riskianalyysi käynnistyy syksyllä 2019.

Kaupunginjohtaja on asettanut kaupungin riskienhallintaryhmän ja sen toiminta on käynnistetty syksyllä 2014. Kaupungin riskienhallintapolitiikka on hyväksytty kaupunginhallituksessa syksyllä 2014.

Toimialat ovat suorittaneet riskienhallinnan tilan itsearviointin. Yhteenvedon perusteella voidaan sanoa riskienhallinnan tilan olevan edellisvuoden tasolla. Parannettavaa itsearviointin perusteella on riskiraportoinnissa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tiedossa ei ole omaisuuskohteita, joiden hankinnan tai luovutuksen yhteydessä voisi syntyä menetyksiä. Tiedossa ei ole myöskään syitä, joiden perusteella niiden arvo tai käyttöarvo alenisi tavanomaista enemmän lähitulevaisuudessa tai syitä, joiden perusteella kaupunki voisi joutua korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Kaupungin sopimushallinnassa on jokaisella sopimuksella vastuuhenkilö ja sopimushallintaan on mahdollista laittaa vastuuhenkilölle hälytys, mikäli sopimus edellyttää reagointia esimerkiksi tietyn päivämäärän suhteen. Ohje sopimusjohtamisen ja sopimushallinnan järjestämisestä on hyväksytty kaupunginhallituksessa 2017.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäistä tarkastusta suorittaa controller kaupunginjohtajan alaisuudessa ja työsuunnitelman hyväksyy kaupunginhallitus. Controller avustaa konsernijohtoa kaupunkikonsernin toiminnan seurannassa.

Controller raportoi kerran vuodessa kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle tarkastuksen tulokset. Raportti sisältää merkittävimmät havainnot. Controller laati vuodelta 2018 neljä raporttia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Talousarvion mukaisen tuloksen muuttumiseen vaikuttaneet keskeiset tekijät on kuvattu edellä kappaleessa ”Olenneiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa”.

Taulukko sisältää kaupungin ja taseyksiköiden luvut ilman sisäisen palvelutoiminnan eriä ja Tilalaitoksen vuokria. Eriytetyt tulos- ja rahoituslaskelmat sekä taseet esitetään erikseen jäljempänä toimintakertomuksessa.

KAUPUNKI YHTEENSÄ		
TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
1 000 euroa	2018	2017
Toimintatuotot	24 605	24 610
Valmistus omaan käyttöön	239	244
Toimintakulut	-118 864	-113 957
Toimintakate	-94 020	-89 102
Verotulot	89 564	86 305
Valtionosuudet	14 306	16 028
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	754	781
Muut rahoitustuotot	1 614	1 293
Korkokulut	-487	-493
Muut rahoituskulut	-6	
Vuosikate	11 724	14 812
Poistot ja arvonalentumiset	-7 768	-7 885
Satunnaiset tuotot	0	
Satunnaiset kulut	0	
Tilikauden tulos	3 956	6 927
Tilinpäätössiirrot	369	1 070
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	4 325	7 998
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / toimintakulut, %:a	20,7	21,6
Vuosikate / poistot, %:a	150,9	187,9
Vuosikate, euroa / asukas	609	773
Asukasmäärä	19 238	19 169

Rahoituserissä on kaikki johdannaisten maksutapahtumat kirjattu korkokuluihin ja edellinen vuosi oikaistu vastaamaan tätä aiemmin noudatettua kirjaustapaa.

Asukasmäärä 2018 (19 238) on ennakkoväkiluku, aiempien vuosien luvut Tilastokeskuksen julkaisemia vuoden viimeisen päivän lukuja.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Kaupungin maksamat nettokorot olivat noin 2,2 % laskettuna vuoden alun ja lopun korollisen vieraan pääoman keskiarvolle.

Verorahoitus (verot + valtionosuudet) toteutui 3,4 miljoonaa euroa yli varsinaisen talousarvion; verotulot +3,3 ja valtionosuudet +0,1 miljoonaa euroa. Kunnallis- ja yhteisöveron tilityksissä kasvu painottui tilivuoden tilityksiin. Kaupungin ennakonpidätyksen alaisten ansiotulojen muutos eur / asukas oli verovuonna 2017 edelleen maan keskiarvoa parempaa; 2,9 % / 1,5 % (palkkatuloissa 3,9 % / 2,2 %; eläketuloissa 3,7 % / 2,9 %).

Verotulojen toteutuma on alla olevassa taulukossa, johon on merkitty myös voimassa olevat, verovuosi- ja verolajikohtaiset maksuunpanot.

VEROTULOKOHDAN ERITTELY TILINPÄÄTÖKSEN MUKAAN (tilityksiin perustuva erittely)								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
KUNNALLISVERO	56 644 093	58 493 668	65 835 757	67 358 693	67 237 053	69 760 181	71 891 658	74 123 941
- varainhoitovuodelta	53 191 670	55 253 712	59 957 647	61 718 377	62 180 982	63 785 045	66 502 710	69 139 802
- muut vuodet, netto	3 452 423	3 239 956	5 878 110	5 640 316	5 056 070	5 975 136	5 388 948	4 984 139
YHTEISÖVERO	6 565 118	6 532 837	6 885 569	6 010 013	7 390 989	7 044 207	7 868 231	8 839 982
- varainhoitovuodelta	4 857 283	5 542 506	5 495 620	4 547 643	5 560 470	5 120 151	5 101 265	6 885 510
- muut vuodet, netto	1 707 835	990 331	1 389 949	1 462 370	1 830 519	1 924 056	2 766 966	1 954 472
KIINTEISTÖVERO	4 826 208	5 322 260	5 545 879	5 959 623	6 059 709	6 210 856	6 545 506	6 599 622
TULOVEROT YHT.	68 035 419	70 348 765	78 267 205	79 328 329	80 687 751	83 015 243	86 305 395	89 563 544
MAKSUUNPANOT VEROLAJEITTAIN VEROVUODEN MUKAAN*								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
KUNNALLISVERO	56 590 413	60 489 161	65 669 533	66 923 214	68 161 847	69 256 898	71 625 048	
YHTEISÖVERO	6 189 428	7 401 134	7 058 132	6 319 589	7 544 259	7 900 589	7 031 820	
KIINTEISTÖVERO	4 936 803	5 446 723	5 537 202	6 049 165	6 136 282	6 223 635	6 605 504	6 696 785
MAKSUUNPANO YHT.	67 716 644	73 337 018	78 264 867	79 291 968	81 842 388	83 381 122	85 262 372	6 696 785

* tiedot päivitetty 25.1.2018 voimassaolevan maksuunpanon mukaisiksi

POISTOT	TA + MRM	TOTEUTUNUT	ERO
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat käyttöoikeudet	170 831	100 468,36	70 362,64
Muut pitkävaikutteiset menot	139 477	13 816,56	125 660,44
Tietokoneohjelmat	0	0,00	0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Rakennukset ja rakennelmat	2 822 307	2 477 058,51	345 248,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 858 134	4 240 682,25	-382 548,25
Koneet ja kalusto	723 511	1 056 602,74	-333 091,74
Kertaluont poisto (hyöd. myyntita	0	0,00	0,00
Muut lisäpoistot	0	-120 609,87	120 609,87
Poistot rahastosijoituksista	15 740	0,00	15 740,00
Yhteensä	7 730 000	7 768 018,55	-38 018,55

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Tarkastelu tapahtuu rahoituslaskelmakaavan ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

KAUPUNKI YHTEENSÄ		
RAHOITUSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT	2018	2017
1 000 euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 724	14 812
Satunnaiset erät, netto	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 528	-2 431
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 457	-10 500
Rahoitusosuudet investointeihin	105	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 680	2 869
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 524	4 751
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-220	-136
Antolainasaamisten vähennykset	374	110
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-616	-116
Kunnalta saatujen lyhytaik. lainojen muutos	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 500	-5 000
Oman pääoman muutokset	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 472	926
Rahoituksen rahavirta	-490	-4 216
Rahavarojen muutos	1 034	535
Rahavarat 31.12.	2 264	1 231
Rahavarat 1.1.	1 231	696
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulo-rahoitus, %:a	103,3	141,1
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %:a	96,7	139,9
Lainanhoitokate	4,0	4,6
Kassan riittävyys, pv	6,3	3,6
Asukasmäärä	19 238	19 169
Lainanhoitokatteessa on lyhennyksinä käytetty 1/8-osaa lainamäärästä, koska vieras pääoma koostuu lähinnä lyhytaikaisista kuntatodistuksista.		

INVESTOINNIT

Investointien tulo-rahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Pääomamenojen tulo-rahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Pääomamenojen tulo-rahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, jos lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12.

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassastamaksut, M €

Kassastamaksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

- Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön
- Korkokulut
- Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

- Investointimenot
- Antolainojen lisäys
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarat ja kassasta maksut otetaan kaavaan edellä esitetyllä tavalla laskettuna.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Kuntajaoston taseen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaisesti tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tilinpäätöksen tilinpäätöslaskelmat-osassa.

TASE, kaupunki yhteensä, milj. eur

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	151,3	149,0	OMA PÄÄOMA	112,3	108,0
Aineettomat hyödykkeet	0,7	0,8	Peruspääoma	52,3	52,3
Aineettomat oikeudet	0,7	0,7	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	55,7	47,7
Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,1	Tilikauden yli- / alijäämä	4,3	8,0
Aineelliset hyödykkeet	114,6	111,4	POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	2,7	3,1
Maa- ja vesialueet	25,6	22,6	Poistoero ja varaukset	2,7	3,1
Rakennukset	49,9	48,8	PAKOLLISET VARAUKSET	0,8	0,7
Kiinteät rakenteet ja laitteet	35,1	33,8	Eläkevaraukset	0,1	0,0
Koneet ja kalusto	2,5	2,2	Muut pakolliset varaukset	0,7	0,7
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,6	0,7
Enn.maksut ja keskeneräiset hank.	1,3	4,0	Valtion toimeksiannot	0,0	0,0
Sijoitukset	36,0	36,8	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,5	0,6
Osakkeet ja osuudet	23,7	24,3	Muut toimeksiantojen pääomat	0,0	0,0
Muut lainasaamiset	11,8	12,0	VIERAS PÄÄOMA	44,4	45,4
Muut saamiset	0,6	0,5	Pitkäaikainen	11,0	10,8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,0	0,6
Lahjoitusrahastojen varat	0,0	0,0	Saadut ennakot (koroton)	0,0	0,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9,5	8,9	Liittymismaksut ja muut velat (koroton)	11,0	10,1
Vaihto-omaisuus	0,2	0,2	Lyhytaikainen	33,3	34,6
Aineet ja tarvikkeet	0,2	0,2	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20,6	22,1
Valmiit tuotteet	0,0	0,0	Saadut ennakot	0,0	0,0
Saamiset	7,0	7,4	Ostovelat	4,3	4,8
Pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	Muut velat	1,3	1,3
Muut saamiset	0,0	0,0	Siirtovelat	7,1	6,4
Siirtosaamiset	0,0	0,0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	160,8	157,9
Lyhytaikaiset saamiset	7,0	7,4	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Myyntisaamiset	5,2	4,5	Omavaraisuus-%	71,5	70,4
Lainasaamiset	0,2	0,6	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	34,5	35,7
Muut saamiset	0,8	0,8	Velat ja vastuut %:a käyttötuloista	41,7	ei vert.
Siirtosaamiset	0,8	1,5	Kertynyt yli- / alijäämä, milj. eur	60,0	55,7
Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,2	0,2	Kertynyt yli- / alijäämä, eur / asukas	3 121	2 907
Muut arvopaperit	0,2	0,2	Lainakanta 31.12., milj. eur	20,6	22,7
Rahat ja pankkisaamiset	2,1	1,1	Lainakanta 31.12., eur / asukas	1 072	1 186
VASTAAVAA YHTEENSÄ	160,8	157,9	Lainasaamiset, milj. eur	11,8	12,0
			Asukasmäärä	19 238	19 169

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pää-oma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetie-to-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetty vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtion-osuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku kertoo, kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on tulevana vuosina katettavaa alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), eur / asukas

= (Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / asukasmäärä

Edellinen tunnusluku suhteutettuna kunnan asukasmäärään.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakanta = korollinen vieras pääoma.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

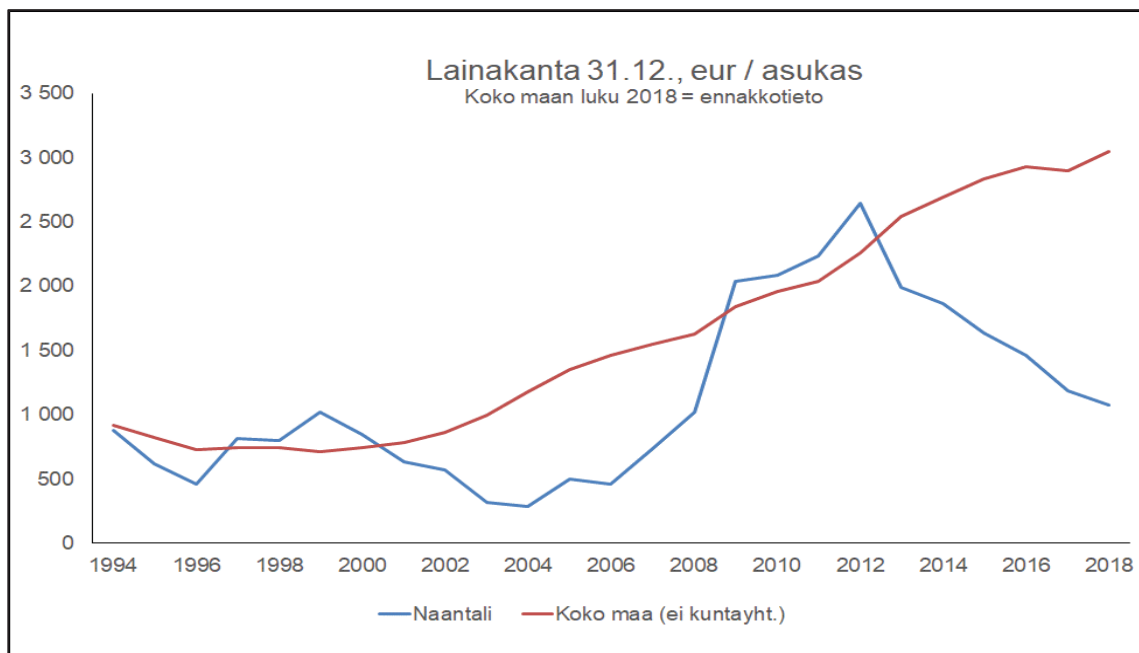
= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Korollisten lainojen määrä taseessa 31.12.2018 oli 20 616 463,66 euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa määrä oli 31 271 578 euroa. Edelliseen tilinpäätökseen verrattuna lainamäärä aleni 2,1 miljoonaa euroa.

Merkittävä ero talousarvion ja tilinpäätöksen lainamäärissä johtuu, paitsi hyvästä tilivuoden kehityksestä ja aiemmin mainituista kassavirtatapahtumista (Opintien lainat, TSE pääomapalautus, liittymismaksut), niin myös siitä, että jo edellisen tilivuoden aikana lainamäärä aleni, jolloin talousarvion 2018 laskelmassa ottolainauksen lähtötaso jäi korkeaksi.

Kuntien lainamäärä on Kuntaliiton julkaisemien tilinpäätösarvioiden mukaan kääntynyt nousuun.

Kokonaistulot ja – menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulot ja -menot -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Laskelman mukaan kokonaismenot olivat noin 440 000 euroa suuremmat kuin tulot.

KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	milj. eur	MENOT	milj. eur
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	24,6	Toimintakulut	118,9
Verotulot	89,6	- Valmistus omaan käyttöön	-0,2
Valtionosuudet	14,3	Korkokulut	0,5
Korkotuotot	0,8	Muut rahoituskulut	0,0
Muut rahoitustuotot	1,6	Satunnaiset kulut	0,0
Satunnaiset tuotot	0,0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien		- Pak. varausten lis (+), väh (-)	-0,1
hyödykkeiden luovutusvoitot	-1,8	- Pysyvien vastaavien	
Investoinnit		hyödykkeiden luovutustappiot	-0,2
Rahoitusosuudet investointeihin	0,1	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		Investointimenot	11,5
luovutustulot	2,7	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	0,2
Antolainasaamisten vähennykset	0,4	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1,5
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	Oman pääoman vähennykset	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,0	Kokonaismenot yhteensä	132,7
Kokonaistulot yhteensä	132,2		
Täsmäytys:			
Kokonaistulot ./ Kokonaismenot =		-0,44	
Rahavarojen muutos ./ Muut maksuvalmiuden muutokset =			-0,44

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty, kpl	Ei yhdistelty, kpl
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt		
Muut yhtiöt	4	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt	1	
Kuntayhtymät	6	
Osakkuusyhteisöt	2	
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		
Yhteensä	18	0

Yhteisökohtainen erittely kunnan omistuksesta muissa yhteisöissä esitetään liitetiedoissa.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginhallitus ohjaa tytäryhtiöiden toimintaa ja valvoo osakkuusyhtiöitä. Kaupunginhallituksen konsernijaosto seuraa kaupunkikonsernin tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginvaltuuston 23.4.2018 hyväksymä konserniohje sisältää toimintaohjeen Naantalin Energia Oy:lle, Naantalin Matkailu Oy:lle, Naantalin Vuokratalot Oy:lle ja Naantalin Satama Oy:lle.

Talousarviossa 2018 oli seuraavat osinko-odotukset

- Naantalin Energia Oy maksaa osinkoa 450 000 euroa vuoden 2017 tuloksen perusteella
- Naantalin Satama Oy maksaa osinkoa 350 000 euroa vuoden 2017 tuloksen perusteella
- Naantalin Vuokratalot Oy maksaa yhtiöön sijoitetuille varoille kohtuullisena tuottona 100 000 euroa vuonna 2017
- Naantalin Matkailu Oy:lle ei ole asetettu osinkovaatimusta.

Edellä mainitut taloudelliset tavoitteet toteutuivat odotusten mukaisesti.

Palvelutoimintaa harjoittavien yhteisöjen tavoitteena on palvelutehtävästä suoriutuminen yhtiön talouden tasapaino säilyttäen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Naantalin Vuokratalot Oy:n osalta on seurattu erityisesti asuntojen käyttöastetta, vuokraajonja ja yhtiön kiinteistöihin kohdistuvaa korjausvelkaa, joiden osalta tilanne on ollut varsin hyvä. Lainamäärän nousu johtuu peruskorjauksesta ja uuden talon käyttöönotosta.

Huoneistojen käyttöaste 2018 oli 94,47 % (98,89 %) liiketilat (10 kpl) mukaan lukien – käyttöasteen tasonlasku johtuu yhden talon peruskorjauksen alkamisesta 1.12.2018 (seuraava kohde 2019). Toiminnan ennakoitaan säilyvän vakaana ja Turun talousalueen kasvuvauhdin arvioidaan myös lisäävän vuokra-asuntokysyntää Naantalissa.

Naantalin Matkailun osalta seurataan erityisesti myyntipalvelun osalta matkailuyritysten palvelujen välitysmyyntiä, vakiokierrosten ja ryhmämatkojen myyntiä sekä lipunmyyntijärjestelmien kautta tapahtuvaa lipunmyyntiä. Leirintäalueen osalta seurataan majoitusvuorokausia. Lisäksi seurataan Taloustutkimuksen ”Kaupungit matkailukohteina” -tutkimuksessa matkailuneuvonnan, esitteiden ja kotisivujen sijoittumista muiden samankokoisten kaupunkien joukossa sekä matkailutulon kehittymistä, joka raportti saadaan joka toinen vuosi. Yhtiö on saavuttanut tavoitteensa.

Naantalin Energia Oy:n liikevaihto oli 9,5 milj. euroa, jossa on nousua 3,0 % vuoteen 2017 verrattuna. Nousu johtuu energiamäärän kasvusta ja siirtohintojen noususta. Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja laski 827 140 euroon (v. 2017: 1 198 087). Aiempaan vuoteen verrattuna tuloksesta puuttui yli 200 000 euron kertaluontoinen osinko. Siirtoliiketoiminnan liikevaihto nousi 5,3 % ollen 3,98 milj. euroa. Energiaa siirrettiin verkostossa 131,6 GWh (v. 2017: 124,6). Nousu johtui alueen suurteollisuuden ja kotitalouksien käytön lisäyksestä. Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 1,7 milj. euroa, josta verkoston laajentamiseen ja korvausinvestointeihin käytettiin 1,3 milj. euroa.

Naantalin Satama Oy:n liikevaihto oli 6,4 milj. euroa, jossa on nousua 8,3 % aiempaan vuoteen verrattuna. Nousuun vaikutti mm. muuttuneet sopimushinnat. Yhtiön tulos ennen siirtoja ja veroja oli 869 319 euroa, mikä oli 116 835 euroa v. 2017 parempi. Satama Oy:n kokonaisliikenne oli 2,84 miljoonaa tonnia (-4 %). Suuryksikköliikenteessä (RoRo/Ropax) aluksilla kuljetettiin 2,03 miljoonaa tonnia rahtia, missä on kasvua 3 %. Yhtiön investoinnit olivat noin 2,2 milj. euroa. Isoin investointi oli laiturin 26/27 pidennys, jonka työmaa jakautui vuosille 2017 - 2018.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat vuoden aikana ja sen jälkeen

Kiinteistö Oy Naantalin Opintie myi omaisuutensa (rakennus ja tontti) vuoden 2018 lopulla. Yhtiö purettaneen 2019 aikana.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin väestö kasvaa edelleen niin, että 65-täyttäneiden osuus kasvaa ja muun väestön osuus laskee. Kehityssuunnan muuttamiseen ei ole nopeaa keinoa. Eläkeikäisten osuuden korostuminen tuo toistaiseksi vakautta tuloverokertymiin eläketulon ollessa hyvin vakaata ja maksajien määrän noustessa.

Naantalin Matkailu Oy:n toiminta on hyvin riippuvaista ympäröivän yhteisön toiminnan ja tapahtumien kehityksestä. Lisäarvopalveluja tuottavana yhteisönä sen toiminnan laajentuminen edellyttää kesän lomakauden pidentämistä ja muun toimintakauden tapahtumien lisääntymistä. Sesongin pidentämiseen tullaan panostamaan lisäämällä syyskauden tapahtumatarjontaa yhdessä yrittäjien kanssa.

Naantalin Vuokratalot Oy on säilyttänyt korkean käyttöasteen ja kohtuullisen pienen vuokra-saatava määrän. Yhtiö on esittänyt kaupungille tontin ostoa tai vuokrausta keskustan alueelta, myös muualle rakentaminen on mahdollista. Yhtiön ammattitaitoinen henkilökunta, tiukka taloudenhoito ja kiinteistöjen oikea-aikainen korjaaminen mahdollistavat laadukkaan asumisen myös jatkossa. Nuhjalantie 5 B peruskorjaus valmistuu toukokuussa 2019 ja heti sen jälkeen kesäkuussa alkaa Nuhjalantie 5 A peruskorjaus, joka valmistuu 11/2019.

Naantalin Energia Oy:n toimitusvarmuuteen liittyvät investointivaateet nostavat investointeja aina vuoteen 2028 asti. Naantalin näkymät alueen asukasmäärästä ja rakentamisesta ovat kuitenkin tällä hetkellä positiivisia: yhtenä kehitysalueena on ”Asuntomessut 2022”. Sähkön markkinahinta on noussut voimakkaasti vajaassa vuodessa ja hintojen voimakas vaihtelu tulee todennäköisesti jatkumaan ja tuo markkinaa epävarmuutta. Liiketaloudellisesti suuri merkitys on hankinnan hintasuojauksilla ja niiden ajankohdalla ja oston profiililla. Suurimmat riskit

ovat talvikuukausien lämpötilavaihtelut ja suuret volyyminmuutokset hankintojen ja myyntien kesken. Vuoden 2019 aikana myyntiliiketoiminnan tulosta pyritään parantamaan.

Naantalin Satama Oy:n toimintaan vaikuttaa Suomen ja maailman taloustilanteen heijastuminen viennin ja tuonnin liikennemääriin. Yhtiön on pidettävä infrastruktuuri kunnossa ja palvelut laadukkaina sekä kilpailukykyisesti hinnoiteltuina. Haasteena on sovittaa eri toimijoiden operaatiot ja liikenne pienelle satama-alueelle, jossa volyymit ovat isoja. Hyvä esimerkki on uuden Finnswan -aluksen aloittaminen liikenteessä: tämä tulee vaikuttamaan liikenteenohjaukseen ja kenttäalueen uudelleenjärjestelyyn. TSE:n monipolttoainevoimalaitoksen valmistumisen myötä suurin osa hiilestä korvautuu biopolttoaineilla. Kaupungin ja Neste Oyj:n välisessä riita-asiassa välimiesoikeus antoi päätöksen keväällä 2017. Satamayhtiön oikeus periä sataman alueen käytöstä maksuja Neste Oyj:ltä on riidanalainen. Asian selvitystyö on kesken ja aiheuttaa kustannuksia.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernin johtamista, ohjausta ja tehtäviä koskevat säännökset on otettu 5.6.2017 voimaan tulleeeseen hallintosääntöön ja konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.4.2018.

Ohjeen mukaan kaupunginhallitus johtaa ja ohjaa kaupunkikonsernia. Kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa ja ohjata tämän ohjeen mukaisesti, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Konserniyhteisöjen toimitusjohtajat ovat raportoineet toiminnasta kaupunginjohtajalle. Kaupungin kuuden kuukauden osavuosisiraportin yhteydessä on raportoitu kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle välintilinpäätöksistä. Kaupungin omistajapolitiikkaa on toteutettu yhtiökokouksissa, joita varten on tarvittaessa annettu kaupunginhallituksen erillinen toimintaohje.

Konserniyhteisöt voivat käyttää kaupungin palveluja, kun niistä erikseen sovitaan. Käyttö on ollut vähäistä.

Tytäryhtiöiden hallitukset päivittävät ja kehittävät riskikartoituksia vähintään kerran vuodessa sekä aina, kun suunnitellaan uudenlaista toimintaa, palveluja tai tuotteita. Hallitukset saavat tilikauden aikana tietoa mahdollisista riskeistä eikä kuluneella tilikaudella ole havaittu merkitäviä puutteita riskienhallinnassa.

Konsernitilinpäätös

Kaupungin henkilöstömäärä käsitellään henkilöstökertomuksessa. Keskeisten konserniyhteisöjen henkilöstöpanoskuvaus on alla.

	Vakinaiset palvelussuhteet	Tehty työpanos, htv
Naantalin kaupunki*	1 055,0	1 240,0
Naantalin Vuokratalot Oy	5,0	4,3
Naantalin Energia Oy	14,6	14,2
Naantalin Matkailu Oy	5,0	5,0
Naantalin Satama Oy	17,4	16,5
Naantalin Musiikkijuhlasäätiö	1,0	1,8
Konserni yhteensä	1 098,0	1 281,8

*) virat + kk-palkkaiset + tuntipalkkaiset vakanssit

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat konsernituloslaskelma, konsernitase, konsernirahoituslaskelma sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot (kuntalaki 114 § 2 mom.).

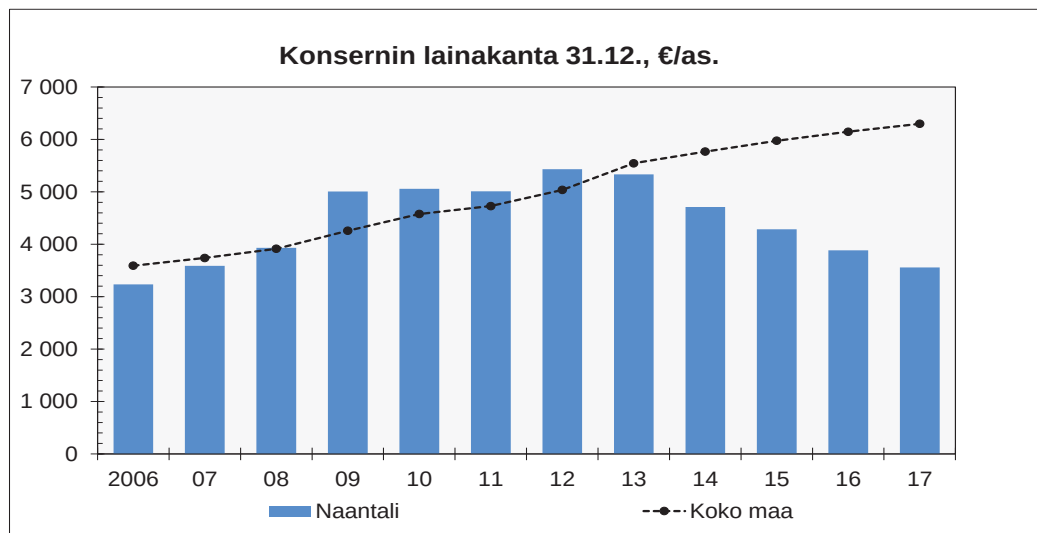
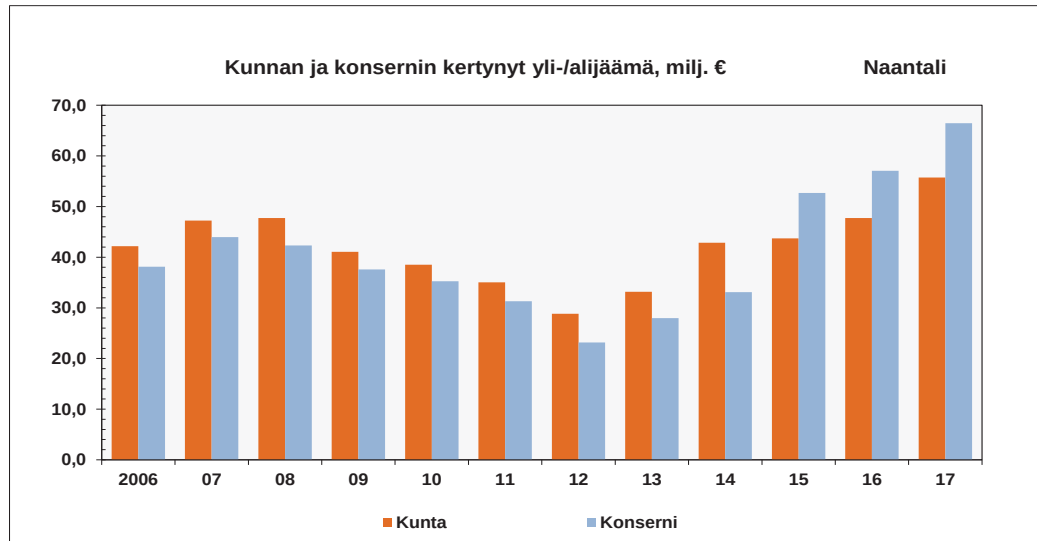
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
1 000 euroa	2018	2017
Toimintatuotot	78 967	78 332
Toimintakulut	-162 728	-157 780
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) + / -	14	19
Toimintakate	-83 747	-79 429
Verotulot	89 564	86 305
Valtionosuudet	14 306	16 028
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot +	146	170
Muut rahoitustuotot +	969	895
Korkokulut -	-1 074	-1 064
Muut rahoituskulut -	-23	-28
Vuosikate	20 139	22 877
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 197	-12 762
Tilikauden yli- ja alipariarvot + / -		
Arvonalentumiset		-28
Satunnaiset erät + / -		
Tilikauden tulos	6 942	10 087
Tilinpäätössiirot + / -	0	
Tilikauden verot	-381	-295
Laskennalliset verot	-291	-384
Vähemmistöosuudet + / -	-2	8
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	6 268	9 416
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / toimintakulut, %:a	48,5	49,6
Vuosikate / poistot, %:a	152,6	178,9
Vuosikate, euroa / asukas	1 047	1 193
Asukasmäärä	19 238	19 169

KONSERNI YHTEENSÄ				
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		2018		2017
1 000 euroa				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		20 139		22 877
Satunnaiset erät, netto				
Tilikauden verot ja laskennalliset verot		-381		-295
Tulorahoituksen korjauserät		-1 480	18 278	-2 310
				20 273
Investointien rahavirta				
Investointimenot		-20 757		-19 274
Rahoitusosuudet investointeihin		174		3 579
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		3 751	-16 833	2 925
				-12 770
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 446		7 503
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset -		-220		-136
Antolainasaamisten vähennykset +		374	154	110
				-26
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +		7 866		8 682
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -		-5 248		-13 467
Lyhytaikaisten lainojen muutos + / -		-1 851	767	-5 005
				-9 790
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset		-195		-553
Muutokset vähemmistöosuudessa			-195	
				-553
Muut maksuvalmiuden muutokset + / -				
Toimeksiantojen ja varojen pääomien muutokset + / -		-24		-20
Vaihto-omaisuuden muutos + / -		43		24
Saamisten muutokset + / -		2 726		3 250
Korottomien velkojen muutokset + / -		-430	2 315	-1 146
				2 108
Rahoituksen rahavirta		3 041		-8 261
Rahavarojen muutos + / -		4 487		-758
Rahavarat 31.12.		13 055		8 568
Rahavarat 1.1.		8 568		9 326
Rahavarojen muutos + / -		4 487		-758
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulorahoitus, %:a		97,8		145,8
Pääomamenojen tulorahoitus, %:a		77,5		78,5
Lainanhoitokate		5,1		1,9
Kassan riittävyys, pv		25,1		16,3
Asukasmäärä		19 238		19 169

KONSERNITASE, milj. eur

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	214,9	210,4	OMA PÄÄOMA	126,0	120,7
Aineettomat hyödykkeet	1,2	2,4	Peruspääoma	52,3	52,3
Aineettomat oikeudet	1,0	1,6	Säästöiden ja yhdistysten peruspääoma	0,0	0,1
Muut pitkävaikuttavat menot	0,2	0,8	Arvonkorotusrahasto	0,0	0,0
Ennakkomaksut		0,0	Muut omat rahastot	2,0	1,9
Aineelliset hyödykkeet	200,9	195,6	Ed. tilikauden yli-/alijäämä	65,4	57,0
Maa- ja vesialueet	31,5	28,6	Tilikauden yli-/alijäämä	6,3	9,4
Rakennukset	102,6	99,8	VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,0	0,0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58,1	52,8	PAKOLLISET VARAUKSET	2,0	1,9
Koneet ja kalusto	6,2	6,0	Eläkevaraukset	0,1	0,0
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,2	Muut pakolliset varaukset	2,0	1,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2,4	8,3	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1,0	1,0
Sijoitukset	12,8	12,4	VIERAS PÄÄOMA	111,5	109,0
Osakkuusyhteisöosuudet	0,3	0,2	Pitkäaikainen	63,3	58,7
Muut osakkeet ja osuudet	8,7	8,5	Korollinen	45,1	41,8
Muut lainasaamiset	1,6	1,6	Koroton	18,3	16,9
Muut saamiset	2,1	2,1	Lyhytaikainen	48,2	50,3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,4	0,4	Korollinen	24,5	26,4
Valtion toimeksiannot			Koroton	23,7	23,9
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,0	0,0			
Muut toimeksiantojen varat	0,4	0,3			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25,3	21,9			
Vaihto-omaisuus	0,7	0,8			
Saamiset	11,5	12,6			
Pitkäaikaiset	0,7	0,5	YHTEENSÄ	240,6	232,7
Lyhytaikaiset	10,8	12,0	Konsernitaseen tunnusluvut		
Rahoitusarvopaperit	1,3	1,6	Oma varaisuus-%	52,5	52,1
Rahat ja pankkisaamiset	11,7	7,0	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	60,5	60,4
			Velat ja vastuut %:a käyttötuloista	65,7	ei vert.
			Kertynyt yli- / alijäämä, milj. eur	71,7	66,5
			Kertynyt yli- / alijäämä, eur / asukas	3 724	3 467
YHTEENSÄ	240,6	232,7	Lainakanta 31.12., milj. eur	69,6	68,2
			Lainakanta 31.12., eur / asukas	3 616	3 558
			Lainasaamiset, milj. eur	1,6	1,6
			Asukasmäärä	19 238	19 169

Kaupunkikonsernin talouden kehityksestä on käytettävissä Kuntaliiton julkaisema tunnuslu-
kuaineisto, joka perustuu Tilastokeskukselle toimitettuun tietoon virallisista tilinpäätöksistä.
Tästä aineistosta on valikoitu oheiset graafit kuvaamaan konsernin talouden kehitystä.
Tarkastelussa on otettava huomioon, että kuntakonsernin lukuihin sisältyvät kaikki ohjeiden
mukaan yhdisteltävät yhteisöt, mm. kuntayhtymät.

Kuntakonsernien taloudellisia tunnuslukuja vuosilta 2015-2017						
	Naantali			Koko maa		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Asukasluku 31.12.	18961	19068	19167	5 487 308	5 503 297	5 513 130
Toimintakate, €/as.	-4 217	-4 263	-4 144	-4 819	-4 827	-4 732
Vuosikate, €/as.	844	1 009	1 194	816	968	1 077
Vuosikate %:a poistoista	115	148	179	117	135	143
Tilikauden tulos, €/as.	111	344	526	141	308	338
Investointien omahankintamenot, €/as.	620	668	819	1 146	1 243	1 295
Investointien tulorahoitus, %	136	151	146	71	78	83
Toiminnan ja invest. rahavirta, €/as.	259	351	391	-231	-134	-74
Rahavarat, €/as.	530	489	447	1 211	1 250	1 381
Kassan riittävyys, pv	22	19	16	40	41	45
Omavaraisuusaste, %	47,9	49,6	52,1	43,2	43,9	44,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,1	62,1	59,9	78,1	77,5	78,7
Lainakanta, €/as.	4 285	3 883	3 558	5 976	6 148	6 299
Kertynyt yli-/alijäämä, €/as.	2 778	2 992	3 467	1 694	1 983	2 254

KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

Tilikausi 2018 oli 4,0 miljoonaa euroa positiivinen ennen varauksia. Tulorahoitus eli vuosikate oli 11,7 miljoonaa euroa ja 4 miljoonaa euroa suurempi kuin poistojen yhteismäärä.

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta oli rahoituslaskelman mukaan 1,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Tulorahoitus (vuosikate) vahvistui varsinaisesta talousarviosta 4,0 miljoonaa euroa. Vuoden lopun lainakanta oli 20,6 miljoonaa euroa (vähennystä 2,1 milj. euroa).

Kaupungin toimintakate oli – 94,0 miljoonaa euroa, laskua alkuperäiseen talousarvioon – 0,4 % ja nousua edelliseen tilinpäätökseen 5,5 %.

Tilinpäätöksen mukaisten verotulojen kasvu edellisestä vuodesta oli 3,8 % (kaikkien kuntien muutos veronsaajapalvelun mukaan - 0,5 %). Kaupungin verotulojen kasvuun vaikutti merkittävästi yhteisöveron jako-osuuden kasvu 18,6 %:lla edellisestä vuodesta. Sekä kunnallisveron että yhteisöveron tilitykset varainhoitovuodelta kasvoivat merkittävästi. Tähän vaikuttivat jonkin verran myös tilitysjärjestelmän aikataulumuutokset.

Tilikauden tuloksen positiiviseen muutokseen varsinaisesta talousarviosta vaikuttivat erityisesti seuraavat tulotekijät

- omaisuuden luovutusten nettotuloutus	+0,6 milj. eur
- verotulot	+3,3
- valtionosuudet	+0,1
- rahoituserien netto	+0,2.

Toimintamenojen lisäys oli noin 1,5 miljoonaa euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon.

Bruttoinvestointien alkuperäinen määrä oli 11,1 miljoonaa euroa ja toteutuma oli 11,5 miljoonaa euroa.

Tilinpäätökseen sisältyy kaatopaikkojen jälkihoitoa varten kerättävistä varoista tehtävä pakollinen varaus (pintarakennerahasto), jonka suuruus 2018 on 36 186 euroa. Varauksen kokonaismäärä on nyt 640 590 euroa. Tämä varaus koskee seudullisen jätehuoltoyhtiön käytössä olevia kaatopaikkoja. Varausta ei enää kerrytetä vuodesta 2019 alkaen.

Vanhojen kaatopaikkojen jälkiselvitysvarausta (maisemointi) on tilinpäätöksessä 101 918,50 euroa. Varausta käytettiin 4 906,50 euroa vuonna 2018.

Pakollista eläkevarausta lisättiin 50 000 eurolla ja sitä on jäljellä 60 332,46 euroa.

Kaupungin tilikauden tulos on + 3 955 797,33 euroa. Tuloutettaessa poistoeroja suunnitelman mukaan 69 076,01 euroa ja purettaessa maanostoa varten taseeseen tehtyä varausta 300 000 euroa, muodostuu kaupungin tilikauden ylijäämäksi + 4 324 873,34 euroa, mikä ehdotetaan lisättäväksi edellisten vuosien ylijäämään.

Kaupungilla on taseessaan aikaisemmilta vuosilta kumulatiivista ylijäämää 55,7 miljoonaa euroa. Kaupungin kirjanpidollinen kokonaisylijäämä nousee noin 60 miljoonaan euroon.

Tilikauden tulos ei anna aihetta kuntalain 118 § mukaisiin tasapainottamistoimenpiteisiin.

Kaupunginhallitus päätti 25.3.2019

- merkitä tiedoksi tilikauden 2018 tuloksen +3 955 797,33 euroa
- tulouttaa poistoeroja suunnitelman mukaan 69 076,01 euroa
- ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että 2014 tilinpäätöksessä tehdystä 3 000 000 euron varauksesta suunnitelmakauden maanostoihin puretaan 300 000 euroa, minkä jälkeen varauksista on jäljellä 1 700 000 euroa
- merkitä tiedoksi tilikauden ylijäämän 4 324 873,34 euroa, mikä ehdotetaan lisättäväksi edellisten vuosien ylijäämään
- hyväksyä ja allekirjoittaa tilinpäätöksen ja
- lähettää tilinpäätöksen 2018 tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajille.